

NEMZETI PARKOK JAPÁNBAN

TERMÉSZETI JELENSÉGEK

A JAPÁN DISNEYLAND

ORIGAMI

TERMÉSZETTUDOMÁNYRÓL FIATALOKNAK / 1988.IV.ÉVF.

5

MÁJUS

ÁRA: 20,- Ft

A résztvevők

Párniczky József felvétele

Süninap Jugoszláviában

Nagyszerű Süninap volt a közelmúltban Titov Vrbason a Testvériség — Egység Általános Iskolában. A tanulók állatokról szóló szavatai után Süni fórumra, természetudományos vetélkedőre és ott-hon tartott állatok szépségversenyére került sor. A műsorból a Titov Vrbasi és az Újvidéki Rádió fél-félórás hangképekben számolt be hallgatóinak. Az iskola tanulói közül a legjobbak eljutnak a Süni Magazin táborába, lapunk olvasói közül pedig tízen Jugoszláviában nyaralhatnak egy tengerparti üdőtáborban.

Macsckakiállítás

A Budapesti Macskataratok Általános Egyesülete május 28–29-én kiállítást rendez a Népstadion Olimpiai Csarnokában. A kiállítás érdekessége, hogy Magyarországon először itt lesz nyilvános zsűrizés, pontozás.

Monimpex a gyerekekért

A Süni és a Monimpex közös képeslappályázatot indít. A pályázatra készíts olyan képeslap nagyságú, vagy ilyen méretre kicsinyíthető rajzokat, amelyek a Monimpex gyerekekhez kapcsolódó termékeiről — például

méz, kakaó, rágógumi vagy csokoládé — szólnak. A pályaművek legyenek színesek és mozgalmasak, ezért javasoljuk a tempera, filctoll vagy a zsírkréta használatát. A rajzok lehetőleg tükrözzék személyes élményeidet is a kiválasztott termékekről! A képeslappályázatra készített alkotásokat szeptember 20-ig küldd be a szerkesztőség címére! A beérkezett pályaműveket szakmai zsűri bírálja el. A szerkesztőség a legjobb száz pályamunkából decemberben gyermekrajz kiállítást rendez. A díjazott rajzok alkotói jutal-

mukat a kiállítás megnyitóján vehetik át.

Megemlékezések origamival

Újabb origami került a hirosimai atomtámadás gyermekáldozatainak emlékművére. Az immár hagyománnyá vált megemlékezési forma egy japán kislánynak köszönhető, aki a hirosimai atomtámadás alkalmával megebesült, és 12 éves koráig — haláláig — kórházban feküdt. A kórházban töltött tíz év alatt origamiket hajtogatott, melyeket a hirosimai gyermekáldozatok emlékművére aggattak odalátogató társai. Mivel Japánban is igen népszerű az „Ismerd meg hazádat” mozgalom, a diákok sokat utazgatnak az országban és a hirosimai látogatásra külön készítenek origamikat.

A hirosimai emlékmű origamikkal

Mini barlang-múzeum

Negyvenkét barlangot járnak a tési fennsíkon az Alba Regia Barlangkutató Csoport tagjai. Megfi-

gyeléseiket nemcsak térképen ábrázolják, hanem egyre gyűlnek a leletek és az ásványok mini múzeumban is. Mikrobiológiai laboratóriumban is gyakran vizsgálják a barlangok élővilágát. Terveik szerint a nyáron a Süni olvasóinak szerveznek táborot.

Gyere velünk táborozni!

A Süni Szerkesztősége az idén nyáron is több táborot szervez. Ha érdekel, írj nekünk, s mi levélben válaszolunk.

Kisállatvásár

Országos kisállatvásár lesz május 28–29-én Veszprémben, az állatkert előtt és a Séd völgyében. A kétnapos rendezvényen a Süni is részt vesz.

Új könyv

A Süni Könyvtár első kötete jelent meg a napokban. Bársony Katalin — Kovács Zsolt: Kisemlősök a lakásban. Akinek van otthon aranyhórcsóge, tengerimalaca, csíkosmókusa vagy más kisemlőse, hasznos tudnivalókat szerezhet ebből az új könyvből.

A Namegava Nemzeti Park

Nemzeti parkok Japánban

A természeti szépségekben és festői tájakban bővelkedő Japán gondosan őrzi, óvja pótolhatatlan értékeit. Teljes területének több mint öt százaléka, szám szerint 23 a hivatalosan védetté nyilvánított nemzeti park, ezen kívül még 46 védett területet tartanak nyilván. Számukat és területüket állandóan növelik, ezzel is kifejezésre juttatva a szigetország lakóinak hagyományos természetszeretetét.

A történelem folyamán kissé átalakult Japán természeti képe. Az első népszámláláskor, 1721-ben mindössze 30 millió volt a lakosság létszáma, ez a szám 1985-re megnégyszereződött, mintegy 120 millióra gyarapodott! A jelentős gazdasági fellendülés, a városiasodás, az ipar fejlesztése nagymértékben megváltoztatta a környezetet. A természet megóvása érdekében 1973-ban törvényt is alkottak.

Egyik igen közkedvelt kiránduló- és szórakozóhely a Namegava Nemzeti Park, amely Tokiótól délkeletre, a Chiba-félszigeten található. Ezen, a Csendes-óceán partján elterülő hatalmas területen rengeteg szórakozási lehetőséget találunk: szemet gyönyörködtető természeti szépségeket, luxusszállót uszodával, japán kerttel, hagyományos állatkertet, óriáspapagájokat, flamingókat és még sok-sok érdekességet.

Különlegesség a flamingók tánca, ahol több mint száz madár Strauss-keringő dallamaira táncol a Flamingó színpadnak nevezett kis tóban. Ez persze nem valódi tánc, a madár a vízben kecses mozdulatokat tesz, mintha táncolna.

Néprajzi látnivalókban is bővelkedik a park. Egy színpadon Óceánia különféle országainak (Mikronézia, Melanézia, Polinézia stb.) képviselői hazájuk jellegzetes népi táncait mutatják be. Leglátványosabbak a hawaii, cook, fidji és niue táncosok produkciói.

Japán leghíresebb nemzeti parkja a Nikko Nemzeti Park. A hegyek közé zárt Nikkó 140 kilométerre fekszik Tokiótól. Az utolsó 30 kilométeren, a régi sóguni út mentén gyönyörű

Flamingók tánca a Namegava Nemzeti Park állatkertjében

Japán cédrusokkal (szugik) szegélyezett úton haladhatunk. Ezek a cédrusok 60–90 méterre is megnőnek, van közöttük 2000 éves fa is. Naponta érkeznek turistacsoportok Nikkóba, amely Japán egyik legszebb táján fekvő kisváros. Világhírű műemléke a Tósógú-szentély, melyet 1634–36-ban építettek. A templomban a XVII. század leghíresebb művészei dolgoztak, minden részletnek külön neve, külön története van.

A Nikkó Nemzeti Parkot a természet templomának is nevezik. 140 000 hektáros területén találjuk Japán legszebb erdőseit, templomok és szentélyek sokaságait, gyógyforrásokat

és üdülőhelyeket, tavakat és folyókat. A nemzeti parkban mindenki megtalálja a neki legjobban tetsző szórakozási lehetőséget. A turisták és hegymászók kedvenc kirándulóhelye, mivel területén több 2400 méter körüli hegycsúcs van.

A vízesései igen híresek: a Hannja-daki, a Rjuzu-no-Taki, a Sirakumo és a világhírű Kegon-no-Taki vízesés, amely a nikkói vízesések királya. Kápráztató a 100 méter magasról lezúduló víztömeg, mely egy 183 méter széles, 20 méter mély medencébe ömlik.

ÓCEÁN PARK

Nyalókáshal

Angolna

Japán 160 tengeri természetvédelmi körzete közül a legnevezetesebb az Izu Óceán Park, Tokiótól 100 kilométernyire északnyugatra, a Szagani-öbölben. A mérsékelt és trópusi tengeráramlatok e találkozási pontján a tengeri élőlények nagyrésze megtalálható.

A védett területen a tudományos kutatók és a sportbúvárok még az élővilág megfigyelése és fényképezése céljából is csak a helyi halászok szövetségének engedélyével merülhetnek le. Halat pedig egyáltalán nem foghatnak. Maguk a halászok is kímélik a ritka fajtákat.

Lehetetlen felsorolni az Óceán Parkban tanúzó ezerféle halat, rákot, meduzát, korallt, a tengerfenék és -felszín sok csodáját. Az Izu Park számtalan lakója közül hármat mutatunk be.

Fényképen félelmetes szörnynek látszik az alig öt centis, fején szűrös koronát viselő nyálkás hal (*Neoclinus bryope*). Fejének és uszonyainak tüskéi érzékelésre és álcázásra szolgálnak.

A mélységek bőségre a narancsszínű korallágak közül zsákmányára leső angolnafajta (*Gymnothorax kidako*). Riasztó külseje és méteres hossza ellenére az emberre veszélytelen. A búvárok közeledtére gyorsan visszahúzódik rejtekhelyére.

A pár centi hosszúságú ajakoshal (*Labroides dimidiatus*) gondosan megtisztogatja haltársai szemét. Ő gomba- és baktériumtáplálékhoz jut ily módon, „páciensei” pedig megsza badulnak a látásukat zavaró élősködőktől. Az ilyen együttélés (szimbiózis) gyakori az állat- és növényvilágban.

Ajakoshal *National Geographic* felvételek

LIPINSZKY KÁROLY

TERMÉSZETI

A Beppu-gejzir

Forró agyag

A Japán szigetvilág négy fő szigete közül a harmadik legnagyobb 42 016 négyzetkilométerrel Kyushu szigete, amely Japán legdélibb részén fekszik. Ezen a szigeten található az Aso, a világ legnagyobb fennsíkja. A régi időkben öt működő vulkánja volt, jelenleg csak egy, az Aso San működik. Az erős gőzölgés miatt az izzó láva csak éjszaka látszik. A hegy környékén a talaj mindenütt morajlik, mozog. A fennsík magassága miatt (1300 méter) már kismértékű oxigénhiány is felléphet. A fennsík közepén látható egy nagyon szabályos kráteres, csonka kúp formájú hegy, amely régóta foglalkoztatja a tudósokat: mitől ilyen szabályos? Mi az oka annak, hogy ellentétes irányban egy-egy árok szeli át? Vulkáni kitöréskor, vagy talán később mivel keveredett a talaj, ami lehetővé tette kezdetleges növények megmara-

dását? Ezek mind-mind még megoldatlan kérdések.

A sziget másik működő vulkánja a Sakurajima. Körülötte láthatjuk a legnagyobb, legkopárabb lávamezőket, de kies terület is akad bőven. Működése folyamán rendszeresen mérhető hamuréteggel árasztja el a környéket, időnként hamukilövellés is előfordul. Emiatt nem kizárt a kitörése, amely lávaömléssel, kráternövekedéssel járna. A gondos japánok az esetleges katasztrófák elkerülésére a hegy környékét lezárták a látogatók elől.

Kyushu északkeleti részén találjuk Beppu városát, amely a sziget egyik legfontosabb idegenforgalmi központja. Mivel a város vulkánikus altalajú, kis túlzással azt szokták mondani, hogy itt minden háznak önálló melegvíz-forrása van. Japánban a hőforrásokat ma-

JELENSÉGEK JAPÁNBAN

A Tükkizöld-tó

A Vér-tó

Működő vulkán az Ason

radéktalanul felhasználják. Gyógyszállókat építenek mellé, vagy fűtési célokat szolgál. Az elvezetéshez és kezeléséhez speciális, kémiaiilag is megfelelő berendezéseket és csöveket használnak.

Beppuban, mint ahogy gyakorlatilag minden japán városban találunk a természetvédelemhez kapcsolódó kiránduló- és szórakozóhelyeket. A vendégek kényelmét szolgálják a minden igényt kielégítő luxusszállodák, amelyekben több kisebb-nagyobb étterem, fedett és szabadtéri fürdőmedence, rengeteg üzlet, játéktérnek és egyéb szórakozási lehetőségek csábítják az odautazókat.

Beppu híres hőforrásait dzsikokuknak nevezik. A dzsikoku magyarul poklot jelent, ez igen találó, mert a vörös színű Vér-tava, vagy az úgynevezett Tükkizöld-tó 160 méteres

mélységéből 93 fokos víz tör fel. A tó fölé lógatott kis kosárban, a gőzben megfő a tojás.

A színes tavak mellett láthatjuk a több száz fokon fortyogó agyagot, amely félelmetes buborékolásával rémiszti látogatóit. A gejzír hétpercenként tör elő a sziklahasadékokból, ennyi idő kell ugyanis, hogy a földalatti meleg üreget egy arra haladó ér feltöltse, a víz felforrjon és megfelelő nyomás képződhessen a kitöréshez. Ez természetes nagyságában nem vetekszik az izlandi és új-zélandi gejzirekkel, de igen nagy látogatottsága miatt is alkalmas a természettudományi ismeretek bővítésére, a természet mélyebb megértését szolgálja.

POLYCORP

SZAKCSOPORT

1117 Budapest,
Budafoki út 79.

Tel.: 668-843

HUNGARY

**MINDEN
MÉSEFIGURÁT
MEGTALÁLTK
AZ ÜZLETEKBEN**

ÚJ!

Disneyland

**Funny
Cat**

OETI No: 2990 1986
© DISNEY

OETI No: 2990 1986

© DISNEY

**Funny
Cat**
© 2004 Family

Harmónia Kereskedelmi Vállalat ● Alföld Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat ● Duna Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat ● Bakony Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat ● Mátra Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat ● Mecsek Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat ● Kisalföld Élelmiszer és Vegyiáru Kereskedelmi Vállalat

Megvásárolható: Budapest V., Münnich F. u. 5. sz. alatt lévő mintaboltunkban.

Japán virágok

TÜNDÉRRÓZSA

A japán díszkertek mesterséges tavaiba is előszeretettel telepítik a tündérrózsát (Nymphaeaceae), amit köznyelven tavirózsának is neveznek. Virágai a víz fölött nyílnak. Leveli kerekdedek és a víz színén úsznak, esetleg hosszú nyélen a víz fölé nyúlnak, vagy alámerülnek és ebben az esetben hínárszerűek. Virágai fehér vagy rózsaszínűek.

ÍRISZ

Az írisz vagy nőszirm (Iridaceae) színváltozatai oly gazdagok, hogy a fáj latin eredetű neve is a szivárványra utal. Leveli rendszerint szálasak, gyakran kardszerűek. Virágaik egészen különlegesen. A három külső, felfelé hajló széles lepelével középtájon rövid, színes szőrökkel vagy színes pettyekkel borított. A külső és belső lepellevelék általában csak színükben térnek el egymástól. Júniusban virágzik. Japánban a „fiúk ünnepének”, amit írisz fesztiválnak is neveznek, kedvelt díszítő eleme.

ŐSZANYÓKA KAKTUSZ

Az őszanyóka kaktusz (Mammillaria hahniana) mexikói eredetű, de a kaktuszkedvelők mindenütt szívesen tartják. Gömbalakú fajta, tövisgyűrűin (szaknyelven areoláin) 20 – 30 vékony, fehér szőrszál van, amelyek borzasan beburkolják a növényt. Magyar elnevezése is innen ered. A fehér hálószerű burkolat már fiatal korában látványossá teszi a növényt, amelyen öt – hatéves korában a csúcs körül jelennek meg a kárminpiros virágok. A növény termése bíborpiros.

RÓZSA

A rózsza (Rosa) világszerte a virágok királynőjének tisztelt, kecses, finom színekben pompázó dísznövény. A rózsafajok száma meghaladja a százat, de még számos változatuk is van. A rózsatermesztők sokszor évtizedeket töltenek el egy-egy különleges fajta nemesítésével. Forma- és színgazdagságuk páratlan. Nem csoda, hogy Japánban is a kedvelt növények közé tartozik, és az ikebanak fontos elemei.

RODODENDRON

A rododendron (más néven havasszépe, havasi rózsza, azálea) világszerte ismert dísznövény. 6 – 800 változatát különböztetik meg. Japánban az erdők egyik fafaja, de változatai a hegyi patakok kísérlő növényeként fás cserje vagy havasi törpecserje alakban éppúgy előfordulnak, mint kertészetileg nemesített fajtái. Vannak egyszerű- és teltvirágúak, lila piros vagy rózsaszínűek, esetleg kevert árnyalatúak. Levelik rendszerint fényes zöldek, bőrszerűek. A cserépben nevelt rododendron (Rhododendron indicum), a tulajdonképpeni azálea kedvelt szobanövény.

KRIZANTÉM

A krizantém (Chrysanthemum) Japán nemzeti virága. A császári címerben is helyet kapott. A legszebb fajtákat évente népnepély keretében rendezett kiállításokon mutatják be. A Japánban honos vadkrizantémot már több mint 1000 évvel ezelőtt keresztették kínai nemesített fajtákkal. Az évszázadok során számtalan fajtáját termesztették ki. Színskálája a sárgától a fehérig, a rózsaszíntől a vörös, zöld, bíborszínű és tarka változatokig terjed. Van széles szirmú, tűszirmú, csüngő selyemfonal szirmú krizantém. Érdekes, hogy a japánok virágját és levelét ételként is fogyasztják.

HIBISZKUSZ

A hibiszkusz (*Hibiscus*) ötszirmú virágai nagyok, élénk színűek, pirosak, sárgák vagy fehérek, hosszabb-rövidebb kocsányon fejlődnek. A melegebb vidékeken cserjeként nő. A virágok sárga hímporos porzója egyes fajoknál hosszan kinyúlik a szirmok közül. Levelei gyakran karéjosak, fogasak.

JAPÁN PRIMULA

A japán primula (*Primula polyantha*) nem japán származású, de a japánok által nevesített kankalinféle. A fajták között sárga, rózsaszínű, lila, mélyvörös és többszínű egyaránt található. Virágaik leginkább ernyővirágzatban nyílnak, többnyire szétterült, széles cimpájúak. A virágok szépségét fokozza, hogy a szirmok töve gyakran eltérő színű. Kerti és cserepes virágként is szévesen tartják.

KAMÉLIA

A kamélia (*Camellia japonica*) Japánból származó örökzöld levelű cserje vagy kisebb fa. Ritkaságnak számít, ezért igen értékes dísznövény. Rózsaszerű, nagy, különösen szép virágainak színe fajták szerint változó. Hosszan virágzik, mert a bimbókból újabb virágok nyílnak. Levelei rövidnyelűek, hosszúságúak vagy kerekdedek, bőrszerűek, a szélük fűrészkes. A leggyakrabban előforduló színváltozatok a piros, a rózsaszínű és a fehér.

DÍSZPIPACS

A díszpipacs, más néven díszmák vagy papaver lágyszárú növény, egyes fajtái évelők. A szár csúcsán rendszerint egy nagy virág fejlődik. Termése sokrekeszű, likacsokkal nyíló tok. Levelei hosszúságúak, sűrűn ereszettek, érdes szőrűek, fogazottak.

CSERESZNYEVIRÁG

A cseresznyevirág, japán nevén sakura, tavasszal rózsaszín virágpompába borítja a szigetországot. Japán büszkén viseli a „cseresznyevirágzás országa” nevet. Nem azonos az európai, gyümölcsöt termő fa virágával, mivel dísznövény, termést nem hoz. Április elején, amikor Déltől Észak felé haladva két héten át tart virágzása, a japán családok tömegesen keresik fel kedvenc sakura-területüket, hogy hódoljanak a természet szépségének. A virágok lehetnek szimplák vagy duplák, fehér vagy rózsaszínűek.

DÍSZKÁPOSZTA

Ez a dísznövény Japánban igen elterjedt, mert igénytelen, jó fagytürtő. Gyökérzete karógyökér, dús oldalgyökerekkel. A levelek színe és alakja nagyon változatos, lehet kerek vagy hosszúságú, sima vagy szabdaltszerű, esetleg fodros, zöld, fehér, sárga, rózsaszínű, piros vagy lila. Élénksárga, laza fürtökben virágzik.

Kis muzsikusoknak ajánljuk

KOTTÁK A „KEZDŐK MUZSIKÁJA” SOROZATBÓL

..... pld.	ZONGORAMUZSIKA	36,—
..... pld.	NÉGYKEZES ZONGORAMUZSIKA	36,—
..... pld.	HEGEDŰDUÓK	36,—
..... pld.	GORDONKADUÓK	36,—
..... pld.	FUVOLADUÓK	36,—
..... pld.	FURULYAMUZSIKA	36,—
..... pld.	OBOADUÓK	36,—
..... pld.	KLARINÉTDUÓK	36,—
..... pld.	GITÁRDUÓK	36,—
..... pld.	DUÓK HEGEDŰRE ÉS GORDONKÁRA	36,—
..... pld.	KAMARAZENÉ két dallamhangszerre és basszusra	36,—
..... pld.	KAMARAZENE II. Triók vonós- és fafúvós hangszerekre	36,—

A hirdetésben felsorolt kották bármelyike megrendelhető a kitöltött, kivágott, címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán utánvétellel szállítunk, a portóköltiséget felszámoljuk. Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a rendeléseket beérkezésük sorrendjében teljesítjük.

Címünk: ZENEMŰKIADÓ VÁLLALAT PROPAGANDA OSZTÁLY
Budapest V., Vörösmarty tér 1. Pf. 322. 1370

A megrendelő neve:
Pontos címe:

.....
aláírás

Bán Géza és Pál Endre felvételei

Fekvő madárbirs
(*Cotonaester horisontalis*)

Elfekvő boróka
(*Juniperus horisontalis*)

Arany szavára hamis ciprus
(*Chanaecyparis pisifera plu- mosa aurea*)

Élő műalkotások

A bonsai, a miniatűr fák nevelése a keleti emberek természetszeretét és -ismeretét mutatja. Kultusza Kínában terjedt el, Japánba buddhista szerzetesek közvetítésével került. A bonsai név a XIX. században jelent meg (bon — edény, tál; sai — növény, fa).

A természetben megfigyelhető tájak és fák szolgálnak a kis fák kialakításának mintájául. A bonsainak szépek, esztétikusnak kell lennie, egységet, összhangot alkotva az edénnyel, a sziklával, a talajt takaró mohával és stilizálva az eredeti növényre emlékeztetnie a szemlélőt. Mint egy csepp vízben a tenger, a jó bonsai-ban is az egész természet benne van.

A bonsai kialakítása legcélszerűbben előnevelt növényből kezdődhet. Mielőtt nekifognál, ismerd meg a több évszázad tapasztalatai és a japánok sok szempont szerint kialakított, kifinomult ízlésének megfelelő bonsai stílusokat. E szerint a bonsai lehet egyenes törzsű, mint a mi fenyőfánk; boszorkány- vagy bábaseprű forma, mint a gömbakác; S alakú görbe törzsű; ferdén beültetett; hosszú kopasz törzsű, kis lombozattal; erősen tekeredett forma; roncolt, sérült, lehántott törzsű, kéregnélküli törött ágakkal; sziklába és sziklára ültetett; lehet az állandó egyirányú szél hatására minden

Elfekvő boróka
(*Juniperus horizontalis*)

Arany kínai boróka
(*Juniperus chinensis old gold*)

Bibircses borbolya
(*Berberis verruculosa kobold*)

porcikájával csak egy irányba hajló; lehet csüngő, vízességű, vagy csak az edény aljáig féligcsüngő; iker- vagy többtrzsú. Nagyon elterjedt a kis erdő telepítése is, nőhet egy gyökérből több törzs, de állhat ez a facsoport több összetekeredett gyökérből kinőtt törzsből is. A felsorolásból is látszik, hogy minden bonsai teljesen egyedi példány.

Gondold át, hogy növényed melyik stílusnak felül meg leginkább, határozd meg az elülső és hátsó oldalát, ehhez színben megfelelő és formában arányos bonsai edényt válassz. Ezután műanyag hálóval fedd be az edény vízfolyó nyílásait. Tégy fél centiméter apró kavicsot vízelvezető rétegnek, majd egy centiméter vastagon, egyharmad részben tőzegtől, lombföldből vagy komposztból és egyharmad részben agyagból álló talajkeverék durva részét terítsd el és erre helyezd rá a növényt, sugár irányúan elrendezve gyökereit, melyeket harmad részben vágj le. A növényt soha ne a tál közepébe, hanem attól hátrább ültess. A szétterített gyökeret a földkeverék durvább részével takard be és nyomkodd le úgy, hogy ne legyen nagyon tömött, a levegő és a víz jól átjárhassa. A legfinomabb földkeverék részt a felső fedőrétegre egyenletesen terítsd el. Erre a rétegre

telepíthetsz lapos mohát, majd néhányszor jól öntözd meg.

A gyökérmetszéssel egyidőben a kívánt stílusnak megfelelően formaalakító alapmetszést kell végezni, eltávolítva a felesleges ágakat, kiritkítva áttetszővé kell tenni a növényt úgy, hogy a lombfelület arányban legyen a megkurtított gyökérral. Ez a bonsai nevelésének és tartásának lényege, amit kettő—négy évenként az átültetés során meg kell ismételni. A forma kialakításához megfelelő vastagságú dróttal tekerd körül a törzset vagy az ágakat és óvatosan hajlítsd a kívánt irányba. Fél év után, mielőtt a drót bevágódna a fa kérgébe, három-négy centiméteres darabokra vágva szedd le a fáról.

Sokakban felmerül a gondolat, hogy a bonsai Japánhoz tartozik és a mi európai körülményeink és gondolkodásunk nem alkalmasak ilyen növények nevelésére. Normál cserpes növényeknél is meg kell tanulni az ápolást, így meg lehet tanulni a bonsai nevelését és megtartását is.

Egy jól kialakított bonsai élő műalkotás, kisplasztika, mellyel a mai ember a lakásába, az erkélyére hozza a természetet, annak minden esztétikai örömeivel, csodájával.

仲見世

カルシマン

DISNEYLAND JAPÁNBAN

Az elvarázsolt kastély

Szinte a világ összes gyermeke ismeri a klasszikus mesefigurákat, Hófehérkét és a hét törpét, a 101 kiskutyát, Pinokkiót, vagy napjaink kedvelt mesehőseit, Donald kacsát, Mickey egeret, Pluto kutyát és a többieket.

A szinte megszámlálhatatlan mesehős „atyja”, Walt Disney elképzelései alapján készítették el a mesebirodalmat, Disneylandet. Az Amerikai Egyesült Államokban már három ilyen meseváros van. Anaheimben, Chicagóban és Floridában. Az amerikaiak sikerén felbuzdulva a japánok is megépítették Disneylandet Tokio mellett, persze „japán módra”, vagyis a legkorszerűbb gépekkel, automatákkal felszerelve. Belépve a mesebirodalomba rögtön megpillantjuk az elvarázsolt kastélyt. Az épület gyönyörű, gótikus (csúcsíves) építészeti megoldásokkal díszített szírközvető mozaikból kirakott mesejelenetek sorozatát látjuk a közönséget.

A lovas körhinta a forgáson kívül más irányú mozgást is végez, így nagyobb élményt nyújt a lovacskázni vágyóknak.

A birodalom egy részén vízzel telt árokban gondolákban utazhatunk, közben szemünk elé tárul a világ összes mesefigurája, amint nemzetük dalait éneklük. Szintén gondolával közelíthetjük meg a dzsungel-kertet, ahol a különböző szelíd- és vadállatok a legnagyobb egyetértésben várják látogatóikat, időnként félelmetes hangot hallatva és rémisztő mozdulatokat téve. Teljesen ártalmatlanok, hiszen műanyagból vannak és minden hang és mozgás a technika csodájának köszönhető.

Meseországban külön színháza van, érdekessége, hogy nem a színpad, hanem a nézőtér mozog. Ha már van színház, természetesen van mozi is, de ez sem a megszokott. Kupolás, hatalmas terem, ahol körben mozivásznak vannak, és ezekre vetítik a filmeket. Szinte szédítő látvány, amint például szembe jön egy repülőgép, elhalad a fejünk felett és mire megfordulunk, már csak a gép hátulját és a füstcsíkot látjuk.

Meseképek

Ártalmatlan vadállatok

Ismerős?

Kedves fiatal Barátaink!

Ki ne szeretné közületek a kellemes izgalommal járó közös tanulmányi kirándulásokat!

Már a tanítási év elején tervezgetitek, hová, mikor, hogyan. Egy kirándulás megszervezése, főképp, ha többnapos, igen sok gondot is tud okozni szüleiteknek, tanáraitoknak. Válasszatok hát az OMNIBUSZ utazási iroda gondosan összeállított autóbuszos kirándulásai közül, melyeket a Ti számotokra készítettek. A félnapos kirándulásoktól az egy-, két és háromnaposig tananyaghoz kapcsolható szép kirándulásokat kínálnak, biztosítják az olcsó szállást és a meleg ételt is. Ha a kirándulást nem hétvégére, hanem a hét elejére, közepére tervezitek, még kedvezményt is nyújt az utazási iroda. OMNIBUSZ utazási irodát Budapesten és Pest megyében a VOLÁNBUSZ autóbuszállomásokon találhattok, ahol részletes programajánlatot és tájékoztatást adnak érdeklődésetekre. Elképzelésetek szerinti egyedi útvonalra is szervez kirándulást az iroda, szállással, étkezéssel. A kirándulás megszervezésével járó gondokat az OMNIBUSZ vállalja, a jó hangulat megteremtése már a Ti dolgotok.

Szeretettel várunk Benneteket!

OMNIBUSZ Utazási Iroda

...ez itt csak **1** kép

DIASOROZATAINKBÓL:

Magyarország védett állatai
Magyarország védett növényei
Magyarország jelentősebb vadjai
Erdők, ligetek gombái
Rétek, gyepek gombái
Ehető és mérgező gombák

DIAFILM MINTABOLT

Budapest V., Tanács krt. 2. Tel.: 176-158

A Göncölszekeket szinte mindenki ismeri. Csillagai ilyenkor, langyos májusi estéken magasan a fejük fölött ragyognak. A magyar mondavilág szerint Göncöl táltos gyógyította a betegeket, beszélni tudott a fákkal és a madarakkal. Egyszer eltört a szekérének a rúdja, de senki sem segített neki. Haragjában a lovak közé csapott, s felrepült az égbe.

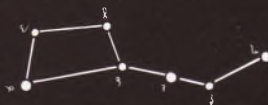
A szekeret a megtört rúddal hét jellegzetes csillag rajzolja az égre. A csillagászok a Göncölszekeket egy nagyobb csillagkép, a Nagy Medve (Ursa Maior) részének tekintik. A szekér a medve hátát, a rúd pedig a farkát jelképezi.

A csillagkép halványabb csillagai már kevésbé közismertek, kiválóan alkalmasak azonban szemed érzékenységének vizsgálatára. Tiszta időben keress magadnak egy sötét helyet, ahonnan jól megfigyelheted a Göncölszekeket! Várj egy negyedórát, amíg

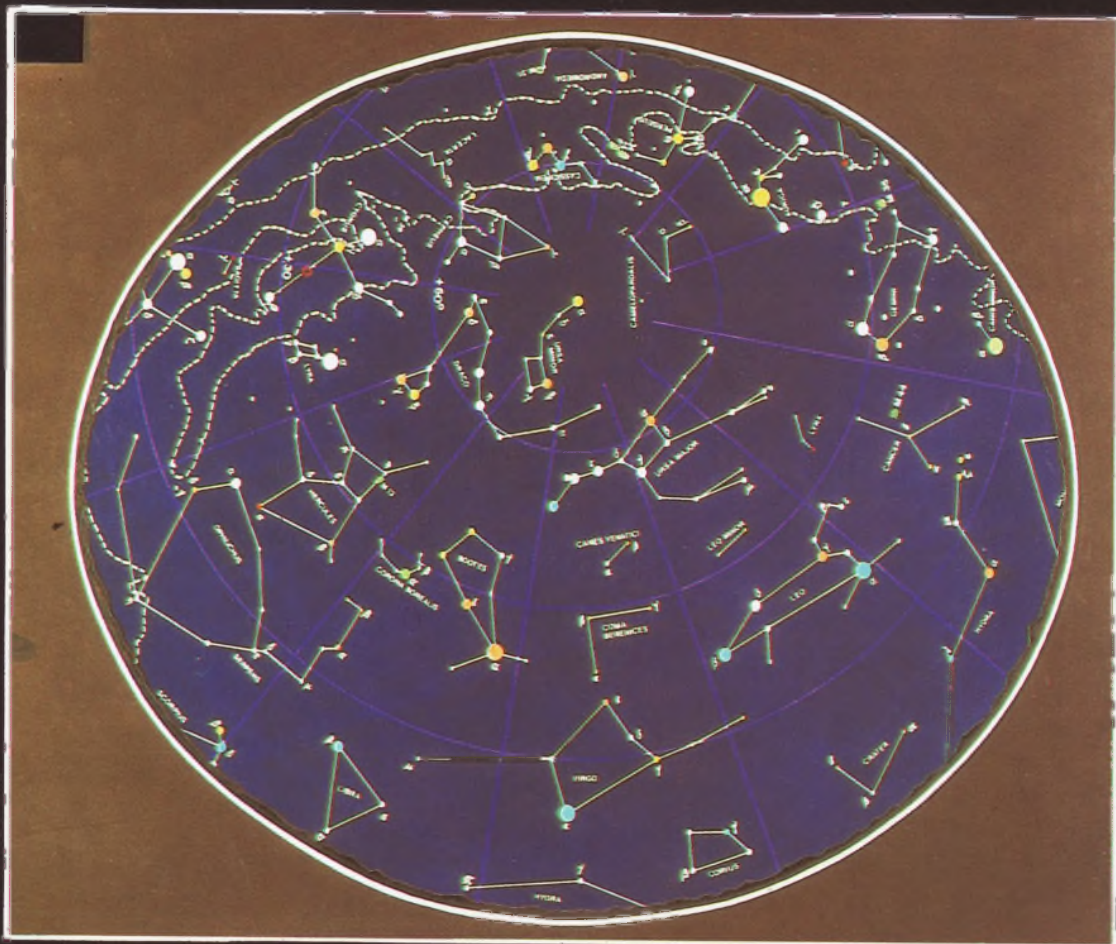
szemed alkalmazkodik a sötétnek. Számold meg, hány csillagot látsz a szekeret formáló négy csillag alkotta trapézon belül!

A megfigyelt csillagok száma: Szemed érzékenysége:
 egy sem rossz
 1 átlagos
 2-3 jó
 4 vagy több kiváló

J. T.

MÁJUS 15. 22 ÓRA

FALAZÓ

2.rész

Az itt található program az ENTERPRISE tulajdonosoknak szerez örömet. Pontosabban azoknak, akik már az előző számunkat is olvasták. Most közöljük a falazó játék második részét. Ez önmagában nem működik. Csak akkor tudod használni, ha az első rész programjával együtt ütöd be, vagy ha a MERGE utasítással összeszerkeszted. Jó szórakozást hozzá! A program megnyitja a 101-es csatornára a grafikus képernyőt attribute módban. A játékot meg lehetne írni text módban is. Mi lenne akkor jobb és mi lenne rosszabb? Véleményed-et írd meg a Süninek, és várom a programokat!

FISCHER PÉTER

Váci János felvételei

```
210 SELECT CASE G
220 CASE 100
230 IF M>19 THEN LET S=1:GOTO 1170
240 IF M=19 THEN
250 IF T>690 THEN LET S=2:GOTO 450
260 LET P=0:LET W=0
270 SELECT CASE N
280 CASE A+2,A+1
290 LET G=120
300 CASE A
310 LET G=180
320 CASE A-1
330 LET G=140
340 CASE ELSE
350 IF N<40 THEN LET M=M+1:LET N=N+1:CALL KAPU
360 IF N>39 THEN LET G=160
370 END SELECT
380 ELSE
390 IF N>39 THEN LET G=160:GOTO 450
400 LET M=M+1:LET N=N+1
410 LOOK #101,AT N*32-16,(21-M)*36-18:C
420 IF C>0 AND C<7 THEN
430 IF P=0 OR W=1 THEN LET G=120
440 CALL TOROL
450 END IF
460 CALL KAPU
470 END IF
480 CASE 120
490 IF N>39 THEN LET G=140:GOTO 1170
500 IF M<2 THEN LET W=1:LET G=100:GOTO 1170
```

```
510 LET M=M-1:LET N=N+1
520 LOOK #101,AT N*32-16,(21-M)*36-18:C
530 IF C>0 AND C<7 THEN LET P=1:LET G=100+40*W:CALL TORO
```

```
540 CALL KAPU
550 CASE 140
560 IF N<2 THEN LET G=120:GOTO 1170
570 IF M<2 THEN LET W=1:LET G=160:GOTO 1170
580 LET M=M-1:LET N=N-1
590 LOOK #101,AT N*32-16,(21-M)*36-18:C
600 IF C>0 AND C<7 THEN LET P=1:LET G=160-40*W:CALL TORO
```

```
610 CALL KAPU
620 CASE 160
630 DO WHILE M<19 AND G=160
640 IF N<2 THEN LET G=100:EXIT DO
650 LET M=M+1:LET N=N-1
660 IF M<9 THEN
670 LOOK #101,AT N*32-16,(21-M)*36-18:C
680 IF C>0 AND C<7 THEN
690 IF P=0 OR W=1 THEN LET G=140
700 CALL TOROL
710 END IF
720 END IF
730 CALL KAPU
740 LOOP
750 IF M>19 THEN LET S=1:GOTO 1170
760 IF M=19 THEN
770 IF T>690 THEN LET S=2:GOTO 450
780 LET P=0:LET W=0
790 SELECT CASE N
800 CASE A+4
810 LET G=120
820 CASE A+3
830 LET G=180
840 CASE A+2,A+1
850 LET G=140
860 CASE ELSE
870 IF N>1 THEN LET M=M+1:LET N=N-1:CALL KAPU
880 IF N<2 THEN LET G=100
890 END SELECT
900 ELSE
910 END IF
920 CASE 180
930 DO WHILE M>9
940 LET M=M-1:CALL KAPU
950 LOOP
960 IF M<2 THEN LET G=200:LET M=M+1:GOTO 1170
970 LET M=M-1
980 LOOK #101,AT N*32-16,(21-M)*36-18:C
990 IF C>0 AND C<7 THEN LET G=200:CALL TOROL
1000 CALL KAPU
1010 CASE 200
1020 DO WHILE M<19
1030 LET M=M+1:CALL KAPU
1040 LOOP
1050 IF M>19 THEN LET S=1:GOTO 1170
1060 IF T>690 THEN LET S=2:GOTO 1170
1070 LET P=0:LET W=0
1080 SELECT CASE N
1090 CASE A+3,A+2
1100 LET G=120
1110 CASE A,A+1
1120 LET S=140
1130 CASE ELSE
1140 LET M=M+1:CALL KAPU:LET S=1
1150 END SELECT
1160 CASE ELSE
1170 END SELECT
1180 IF S=0 THEN GOTO 200
1190 IF S=2 THEN EXIT FOR
1200 PING
1210 NEXT R
1220 IF S=2 THEN GOTO 130
1221 CLEAR GRAPHICS:PRINT #101,AT 10,8:"AZ ELERT PONTSZAMOD
: ";TT*700+";CHR$(10);CHR$(13);CHR$(13)!" HA AKARSZ MEG JA
TSZANI, NYQMD MEG A ";" <SPACE> -T !"
1222 DO UNTIL INKEY#=#CHR$(32)
1223 LOOP
1230 GOTO 120
```


Csak fajtatisztát?

Sokan úgy vélik, ha már macskát tartanak, érdemesebb egy törzskönyvvel rendelkező állatot venniük. Vétel előtt ismerkedj meg az egyes fajtákkal. A hosszúszerű állatoknál a gondozás több időt vesz igénybe, mert fésülni kell őket, hogy bundájuk szép és csomómentes legyen. A szíami cicák a nyugodtabb perzsákkal ellentétben élénkek, mozgékonyak. Fésülni nem kell őket de jót tesz, ha puha kefével néha átsimítjuk bundájukat. Akinek lehetősége van a szaporulat fogadására, annak valóban valamilyen fajtatisztá nőtény cica tartását javasolom, mert amellet, hogy rendkívül érdekes a kicsik születése, növekedése, a cicamama ilyen módon önellátóvá válhat, vagyis a kicsik árából fedezni lehet tartásának költségeit. Ha azonban kizárólag állatszeretetből, kedvtelésből akarsz macskát tartani, ráadásul lakásban, tanácsosabb az állatot ivartalanítani, hogy ő se kíváncsozzon hiába az ellentétes nemű társak iránt. Ebben az esetben végül is mindegy, milyen cicát választasz, a házi is ugyanolyan szép és kedves, mint a drága pénzen vásárolható társai. A házi macskáknak még egy előnyük van; ellenállóbbak a betegségekkel szemben. Ezért a kezdő macskabarátoknak inkább ilyen cica tartását ajánlom.

Süni tagsági igazolvány

Szerkesztőségünk 1989 januárjától természetbarát tagsági igazolványt bocsát ki azoknak a 16 éven aluli olvasóinak, akik a természet megismerésére és védelmére törekednek, valamint vállalják a tagság feltételeit: **A természet védelme** (megtartod a természetvédelmi előírásokat, ezekre társaidat is figyelmezteted, kiskertet gondozol, sérült állatokat ápolasz, stb.) **állat vagy növénytartás** (otthon tartott állatok vagy cserepes növények megfelelő gondozása); **természeti táborozás** (legalább két-évenként részvétel természeti táborban); **szakköri tevékenység, a természet megfigyelése** (saját megfigyelés végzése és ennek megküldése a Süni Szerkesztőségbe); **országjárás, túrázás**.

A Süni tagsághoz az igazolvány igénylésekor csak az első pontot kell teljesíteni. Minden pont teljesítéséhez igazolás szükséges. Ezt a szülő, pedagógus vagy valamilyen helyi intézmény adhatja. A tagsági díj egy évre 20 forint, amit az első levéllel egyidőben kérünk piros pénzesutalványon szintén erre a címre feladni. Az igazolványokat postafordultával levélben küldjük.

A Süni természetbarát igazolvány tulajdonosa részt vehet ingyen a szerkesztőség bármelyik nyilvános országos rendezvényén. A Süni táborozásainál — jelentkezési határidőn belül — elsőbbséget kap. A lap hasábjain és levélben a Süni kiadványairól, eseményeiről, pályázatairól tájékoztatást adunk. Évente találkozót rendezünk a Süni természetbarátainak.

Országjárási pontverseny természetbarátoknak

Országjárási pontversenyt hirdetünk 16 éven aluli olvasóink részére.

Célunk, hogy megismerd hazánk természeti szépségeit és ezekről megfigyeléseket gyűjts. Felkereshetők a kirándulóhelyek, tanösvények, arborétumok, tavak, barlangok, növényritkaságok, állatkertek, múzeumok, várak, planetáriumok stb. A pontverseny a meghirdetésekor kezdődik és 1988. december 31-én zárul. Aki versenyezni kíván, írja meg, hogy hol járt és mit figyelt meg. Mellékelje igazolásul a belépőjegyet vagy bármilyen ottani bélyegzőlenyomatot, fényképet stb. Fényképezőgép hiányában — rajtot is elfogadunk. A megfigyelés és igazolások, egyenként vagy havonta is beküldhetők tetszés szerint. A borítékra kérjük ráírni: SÜNI ORSZÁGJÁRÁS.

A pontozásnál azt vesszük figyelembe, ki hány megítében járt és összesen mennyi helyet látogatott meg. A megfigyelések közül a legjobbakat megjelentetjük. Minden megye öt és minden természeti hely két pontot jelent. Budapestért is öt pont jár.

7–30 pont között 20 darab 1989. évi Süni naptárt, 30–60 pont között 20 darab egyéves Süni előfizetést 60–100 pont között 50 könyvet sorsolunk ki. 100 pont fölött mindenki igazolványt kap, amivel többek között ingyen látogathatja a Süni Magazin rendezvényeit. Ezenkívül egyhetes jugoszláviai tengerparti táborozást, perzsacitát, papagájt, pintyet és még 50 más jutalmat sorsolunk ki.

Origami

Papírhajót, -csákót, -repülőgépet minden óvodásgyerek tud hajtogatni, de ezzel meg is áll a tudomány. Nem így Japánban! Az origami (a papírhajtogatás művészete) elterjedt az egész országban. Óvodákban, iskolákban, sőt otthon, édesanyjuktól is tanulják a gyerekek a különböző papírfigurák készítését, a jellemző alakú virágok, állatok, apróbb tárgyak hajtogatását. Fokról-fokra egyre bonyolultabb dolgokat készítenek, és felnőtt korra sok japán igazi origami-művésszé válik. A szép alkotásokkal templomokat, szentélyeket, emlékműveket is díszítenek. A művészi origamikhoz különleges papírt használnak. A japánok már régóta ismerik és nagy becsben tartják ezt az anyagot. Nagyon korán, egyesek szerint már a második-harmadik században, koreai közvetítéssel eljutott a kínai papír a szigetországba, a hetedik századtól már maguk is készítették papírt. Alapnyaga a különböző fajták, elsősorban az eperfa kérge volt. Ma már nagy gyárakban állítják elő a papírt, de sok helyen megmaradtak az apró üzemek, ahol még mindig készítenek kézi munkával különleges, művészi papírokat. Az igazán szép origamikat ilyen papírból hajtogatják.

Halak Japánban

A japán lakások gyakori díszje az akvárium, csillogó aranyhalakkal. Ezekből a díszállatokból 30 fajtát tenyésztenek Japánban. A legközönségesebb díszhal a wakin, azaz a ponty, ami színében és alakjában eltér a hazánkban ismert pontytól. 10–15 centiméterre nő meg, hosszú testű, rövid farkú hal. Színe általában piros vagy piros-fehér tarka, számos aranyszínű pikkellyel. A ryukin az előbbi egyik változata, rövid, kerek teste van és hosszú farka. Tartása egyszerű, 16–22 centiméterre nőhet meg. Érdekes aranyhalfajta a ranchu, amely nagyfejű és apró dudorodásokkal van tele, ezért az akvaristák bulldogfejű halnak is nevezik. A fajtatiszta példánynak nagy és szimmetrikus farka van. 20 évig is élhet, ha megfelelő környezetben, szakszerűen gondozzák.

Japánban sok nagy tengeri akvárium van, amelyekben a legkülönbözőbb déltengeri halaktól a kisméretű cápákig minden megtalálható. Vannak itt polipok, rákok, tengeri sünnök, különböző úrbelűek, csikóhalak, tengeri ráják és még sorolhatnánk. A trópusi halak leginkább a sziget déli részén, Okinava és a Ryu-Kyu szigetek környékén található. Okinava központjában, Nahában található a világ legnagyobb tengeri akváriuma. 1975-ben itt tartották az óceánográfiai világtalálkozót és kiállítást. Erre az alkalomra a japánok egy tengerre tervezett mesterséges úszó szigetet építettek, amely még ma is látható.

A japánok szent hegye, a Fudzsi

A legenda szerint a régmúlt időkben az istenek, hogy közelebb kerüljenek az emberekhez, a legősbibb emberi tevékenységet, a munkát választották. Ezért egy éjjel, semmivel sem törődve megteremtették a hatalmas művet, a japánok szent hegyét, a Fudzsit. A tudományos kutatók a hegy keletkezésére sokkal prózaibb magyarázatot adnak. A mai Fudzsi helyén 5–600 000 évvel ezelőtt működött a Komitake nevű vulkán. Jóval később, mintegy 10 000 éve kezdődött újra az igen erős működés és hozta létre a jelenlegi, csaknem szabályos kúpformát. Az elmúlt 1200 évben a Fudzsi 13 alkalommal működött. A legutolsó kitörés 1707-ben volt, ekkor még a száz kilométerre fekvő Tokiót is 10–15 centiméteres vulkáni por borította. A hegyet jelenleg alvó vulkánnak tekintik, de nem kizárt az újabb kitörése. A japánok azt tartják: minden valamirevaló japánnak egyszer meg kell másznia a hegyet. Évente több millióan vándorolnak oda, és legalább negyedmillióan fel is kapaszkodnak a csúcsára.

A Fudzsi 2600 méteres magasságig tea- és rizsültetvények, bambuszligetek, pálmák, cseresznyefák és tűlevelűek borítják, ennél feljebb vörös- és törpefenyők, de egész magasan már kopár. A kráter széléhez felérve gyönyörű kilátás nyílik az öt Fudzsi-tóra, és szép időben a tenger és a főváros is látható.

A FELKELO NAP ORSZAGA

SZÖVEG ÉS RAJZ: TOPÁLOVITS PÁL

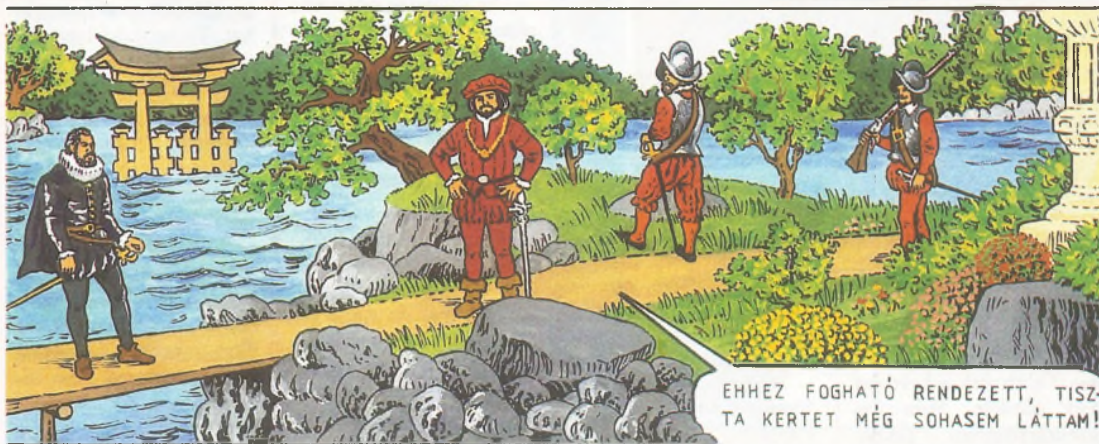

JAPÁNT AZ IDEGENEKTŐL A TERMÉSZET ERŐI IS VÉDTÉK. 1231-BEN A KUBILAJ KÁN ÁLTAL VEZETETT 100000 FŐS MONGOL FLOTTA TÁMADÁSÁT A TÁJFUN, VAGYIS A KAMIKAZE, AZ „ISTENI SZÉL” MEGHIUSÍTOTTA.

1543-BAN ÉRKEZTEK AZ ELSŐ EURÓPAIAK A FELKELO NAP ORSZÁGÁBA, AHOGYAN FÖLDJÜKET A RÉGI JAPÁNOK NEVEZTEK.

A PORTUGÁL MENDES PINTO ÉS LEGÉNYSÉGE MERŐBEN SZOKATLAN, ÁM MAGAS FOKÚ CIVILIZÁCIÓVAL TALÁLKOZOTT.

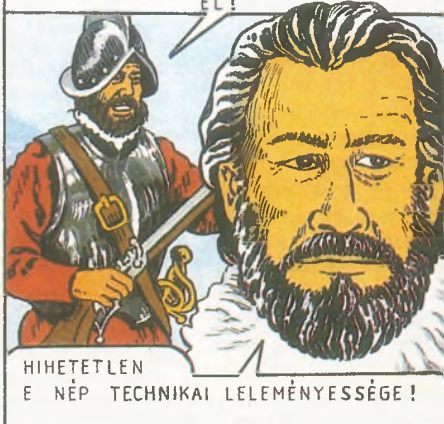

A VENDÉGLÁTÁS, VISELKEDÉS SZERTARTÁSSZERŰ SZABÁLYAI NAGY HATÁSSAL VOLTAK A TENGHERÉSZEKRE.

A JAPÁNOK ÉLÉNKEN ÉRDEKLÖDTEK A PORTUGÁLOK FEGYVEREI IRÁNT...

ELKÉRTÉK A PUSKÁMAT, ÉS RÖVIDESEN HATSZÁZ HASONMÁSÁT KÉSZÍTETTÉK EL!

Jan Vanek felvétele

— Találtunk a kertben egy tücsköt. Most inszektáriumban lakik, van vize, kap almát, salátát, répát. Ezeken kívül mire van még szüksége? Sajnos hiányzik egy lába. Életben maradhat így? — kérdezte Várkonyi Andrea budapesti olvasónk.

— Tücsköd lábát valószínűleg egy másik hím tücsök szakította le. Talán idegen territóriumra tévedt, s az ott lakó utasította őt rendre ilyen környezetben.

A rovarok többsége védett, a tücskök sok faja is. A védett rovarok befogása büntetéssel járhat. Ezért is, no meg azért, mert az állat sem szeret bezárva lenni, jobb, ha a

kertben talált élőlényeket csak ott figyeled meg, s nem viszed őket a számmukra természetellenes lakásba!

— A kacagógerlekről szeretnék olvasni — írta Bóka Gabriella 6. osztályos szegedi tanuló.

— *Hogyan lehet megkülönböztetni a hímeket a tojókat? Hánygerlelt rakhatok egy 65×100×100 centiméteres kalitkába? Melyik nemű madár kotlik a tojásokon? Milyen odúban költenek? Adhatok-e nekik premixet? Ha nem nevelik föl a fiókákat, mi a teendőm? Hány évig élnek? Milyen színváltozataik léteznek?*

— A kacagógerle hímjét jellegzetes turbékolásáról ismerheted meg. A megadott méretű kalitkába csak egy párt tehetsz, mert a hímek verekszenek. A tojásokon csak a tojó kotlik. Fészkeléshez a legalkalmasabb egy 17×17 centiméter alapterületű, nyolc centiméter magas ládikó, amelybe egy marék fűvet is tehetsz. Nyugodtan keverhetsz a lágyelégbe premixet. A fiókákat a szülők általában fel is nevelik, mesterséges nevelés nem

szükséges. A madár hosszú életű (15–20 év). Az eredeti színeken kívül fehér és tarka színváltozatok vannak.

Mikolai Dániel felvétele

— Miért hagy maga után fénylő csíkot a csiga? — kérdezte Fenyvesi Dóra budapesti olvasónk.

— Az állatvilág széles körében szokás, hogy azt a helyet, ahol élnek, sajátjuknak tekintik, s mivel kerítéssel körülhatárolni nem tudják, valami más módon jelzik a határokat. Ezt az állat azért teszi, mert fél, hogy különben nem jut neki elég élelem. A jelzés módja más és más, van olyan, amelyik fűtlyel, másik állat váladékkal, esetleg ürülékkel stb., a csiga pedig nyállal határol. Ennek a jelenségnek van egy másik oka is. A csiga sokat csúszkál-mászkal a hasán, s előbb-utóbb lekopna a bőre, a kültakarója, ha nem kenné valamivel. A talaj érdességét, egyenetlenségét is érzékeli, s annak megfelelően választ ki váladékot. Bizony, ha egy csigagyereknek azt mondják, hogy „te nyálás”, az nem is olyan nagy szégyen!

— Két papagájom van, Sárrika és Pityuka. Sárrika már kétéves, de még nem tojt. Mi lehet az oka? — kérdezte levelében Bartók Rita ostorosi olvasónk. A papagájok „párválasztók”, így a véletlenszerűen

összerakott két madár csak kivételes esetben fogadja el egymást! Ha a kedvenceid nem kedvelték meg egymást, akkor sajnos az egyiket ki kell cserélned!

— Szüleim a piacról egy élő imádkozó sáskát hoztak — írta Szerb Tamás budapesti olvasónk. — Pár nap múlva lepetézett. Mit kell ilyenkor csinálni? Mikor fognak kikelni? Mit adjak nekik?

— Az imádkozó sáska, másnéven ájtatos manó ragadozó rovar. Egyszerre 150-300 petét is rakhat. Ezeket lakásban tartani nem lehet, mert nem bírják a meleget. Hideg helyen is időnként locsolgatni, permetezni kell azokat. Általában májusban kelnek ki. Öt-ször-hétszer vedlenek. Az első vedlés a legkényesebb, ilyenkor még csak egészen apró rovarokkal, lárvákkal lehet etetni őket, esetleg nagyon szenge, lágy növényi részekkel. Ahogy növekednek, egyre több ételmet kívánnak, sőt előfordulhat, hogy egymást eszik meg! Ha kikeltek a kis rovarok, feltétlenül engedd el őket, hiszen bármennyire is gondos vagy, a természetben jobb nekik, de védett állatok is, tehát befogásuk tilos!

Jan Vanek felvétele

Vincze Ottó felvétele

A 13 éves Haruko Nomura, akihez eljutott a Sűni múlt évi angol nyelvű kiadványa a Hello, a hazájában honos madarokról írt levelet. Felsorolja a távoli szigetország legnevezetesebb madarait, azok japán nevét és jellegzetes hangját. A fülemülét japánul uguiszunak hívják, és hangutánzó szóval a füttyét ho-ho-kekiu-val lehet érzékelteni. A daru neve csuru, jellemző rikoltása kuva-u, a fajd é raisu és ga-ga-ga a kiáltása, a hattyú japánul daiszagi és goa-goa-t rikácsol.

Egy másik japán gyerek, a 14 éves Sayaka Kamijo leveleiben beszél arról, hogy neki és társainak milyen nehéz vizsgát kell letenniük, ha középiskolában szeretnének továbbtanulni. Hónapokig készülnek a felvételire és rettenetesen izgulnak a sikerért. A tanárok igen szigorúak, csak kevés diákot engednek át az akadályon. A tanulók vizgaháborúnak nevezik a felkészülési időszakot. A Sűni olvasói nevében is azt kívánjuk, hogy a „hadjárásban” levélírónk és minél több pajtása győzelmet arasson!

— Találtam egy vadgerlefiókat, még alig volt rajta toll — írta Horváth Katalin Ózdról. — Már felnőttem. Tiszta búzát és kukoricadarát kap enni, kis talkában vizet is adok neki. Mű adhatok még neki, hogy ne érez-

zen hiányt semmiben? Hogy lehet megállapítani, hogy hím vagy tojó?

Az általad gondozott gerle valószínűleg tojó, mert ha hím lenne, beszámoltál volna leveledben jellegzetes turbékolásáról. Búzán kívül etetheted még árpával, repcével, bükkönnyel, kölessel, fénymaggal stb. A kukoricadarát célszerű apróra vagdalt zölddel keverni (saláta, sóska, spenót stb.).

— Hallottam, hogy a vadászgepárd fejére sapkát húznak, amikor a vadászat színhelyére viszik. Miért teszik ezt? — kérdezi Mayer Erika pécsi olvasónk.

— A vadászgepárd fejére azért húznak sapkát, hogy az elejtett zsákmányt ne egye meg.

Nagyon kedves levelet kaptunk Esztertől, Pannitól, Mártától, Tónitól és Endrétől Kiskunlacházáról, a „Jap névadójáról”:

— A telünkön felfedeztünk egy süncsaládot: a mama éppen akkor költöztette a szájában a kicsiket új fészekbe. Aztán a mama eltűnt, azóta se láttuk. Mivel este hideg volt, a mama sehol, tíz óra körül behoztuk a kicsiket. Éppen akkor nyílt ki a szemük. Próbáltuk tejjel útatni őket, de nem úttak. Beszereztünk két cumisüveget, kinyitottuk a szájukat, és belefűcsköltük a tejet, így tápláltuk őket. Elkereszteltük Jenőnek, Bélának, Elemérnek, Daisy-nek, Posynak a pofácskájuk szméről tudtuk megkülönböztetni őket. Mikor nagyobbak lettek, bébi-telekkel etettük őket, mindegyik félét szerették. Nemsokára kinőtt a foguk, és most már sajittal, paradicsommal, túrógombóccal stb. etettük őket. Hamarosan szép, kifejtett sünök lettek, akkor elengedtük őket.

Önarckép. Manami Yasui. japán kislány rajza

Lovak, Okhinoo, mongol kislány rajza

Szünidő. Chen Jiehua kínai kislány rajza

Melyik megyében jártunk?

A képek és a rövid szöveg segítségével találd ki, hogy ebben a hónapban melyik megyében jártunk! A helyes megfejtést beküldők között három Süni Zsebkönyvtár kötetet sorsolunk ki. A megfejtéseket június 20-ig nyílt postai levelezőlapon küldd be a Süni Szerkesztőségbe (Budapest Pf. 48. 1363)!

1. A vasútmúzeum tulajdonában kisméretű működő gőzmozdony és vagon is van. Itt a forgalmi szolgálatot úttörők látják el. 2. Az állatkert hírességei az egzotikus madarak és a nagyragadozók. 3. Hazánk egyik legszebb és

leghíresebb arborétuma. 4. A 126 szobás Esterházy-kastély a magyar barokk építészet legreprezentatívabb alkotása.

Decemberi számunk rejtvényének megfejtése: Heves megye. Süni Zsebkönyvtár kötetet nyert: Sipos Krisztina Dunakeszi, Barátság u. 9. 2120; Kozinszky Zoltán Medgyesbodzás, Petőfi u. 36. 5663; Várallyai Réka Budapest, Szeréna u. 35. 1025.

Lendér Livia felvételei

1

2

3

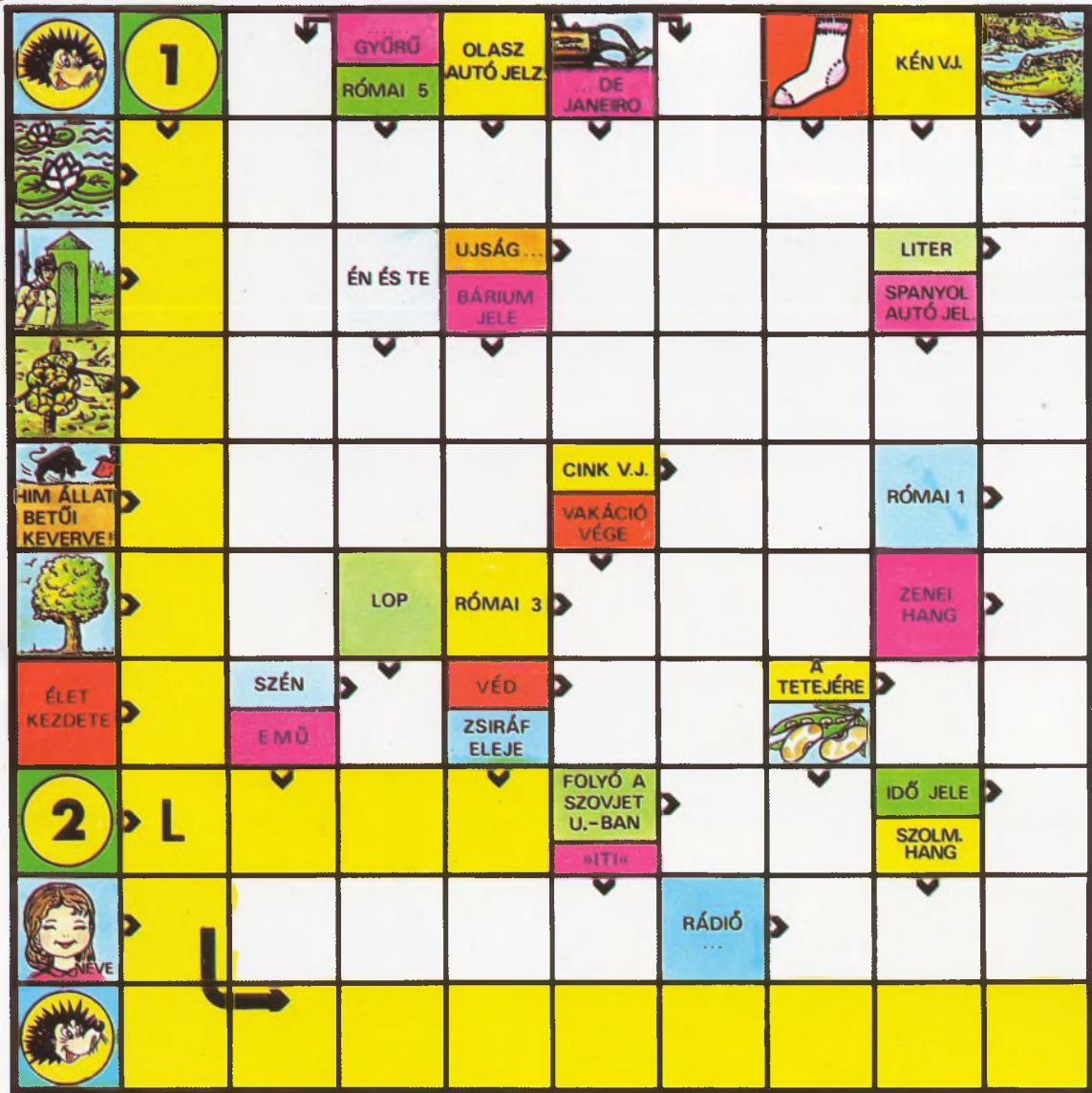

4

Nyertesek

A Süni decemberi számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése: Szép állatok a koalamacik. Kisállatot nyert Bráder Kinga Kőszeg, Rohonczi u. 49/a. 9730.

Könyvet nyert: Szabó Gergely Tatabánya, Sárberék 411, 1/b. 2800; Sipiczki János Békéscsaba, Zrínyi u. 12. 5600; Kiss Krisztián Hajdúszoboszló, Vörös Hadsereg u. 18/a. 4200; Magyar Erzsébet Töltéstava, Szabadság u. 2/B. 9086. Gratulálunk a nyerteseknek!

A megfejtéseket június 20-ig nyílt postai levelezőlapon küldd be a Süni Szerkesztőségébe (Budapest, Pf. 48. 1363)! A helyes megfejtést beküldők között egy cicát és három könyvet sorsolunk ki.

A címloldalon: A lányok ünnepe. A hátoldalon: Kíváncsiság (Eifert János felvétele). E számunk Japánnal foglalkozó cikkeit — ahol a szerző neve nincs feltüntetve — Szabó Erika, a fotókat Dr. Török Sándor és Dr. Török Sándorné készítette.

Süni a Népművelési Intézet, a TIT Budapesti Szervezete és a Göncöl Társaság folyóirata. Felelős szerkesztő: Udvari Gábor. Szerkesztőség: Budapest XIV., Angol u. 22. (Postacím: Budapest, Pf.: 48. 1363. Titkársági telefon: 633-081 vagy 633-406/231 mellék, Bársony Katalin olvasószerkesztő: 233 mellék, Solymosi Zsuzsa újságíró munkatárs: 283 mellék.) Kiadja az Idegenforgalmi Propaganda és Kiadó Vállalat, az Idegenforgalmi Világszervezet — WTO — társult tagja. Felelős kiadó: Teszár József vezérigazgató. Készítette: a Somogy Megyei Nyomdaipari Vállalat. Felelős vezető: Mike Ferenc igazgató. ISSN 0237-1154. Engedélyszám. III (IFJ) 41/1986. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalban, a hírlapkézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlap Előfizetési és Lapellátási Irodában (HELIR Budapest XIII., Lehel u. 10/a. 1900) közvetlenül vagy postátalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj fél évre 120 forint, egy évre 240 forint.

KÖVETKEZŐ SZÁMUNKBAN:

**TÁRSBÉRLET
A BÁNYAFALBAN**

BARLANGLAKÓK

**HOGYAN LESZ
A PETÉBŐL LEPKE?**

